

Vestnik

»MESSENGER« GLASILO SLOVENCEV V AUSTRALIJI

»MESSENGER« – Voice of Slovenians in Australia

Registered by Australian Post —
Publication No. VAW 1215”
CATEGORY A

LETNIK XXXII Štev. 3

MARCH 1987

Ne damo se NAŠ JEZIK NE BO UMRL

S posebnim vlakom se je 31. januarja letos pripeljalo na Dunaj 1500 Korošcev, da protestirajo proti reformi dvojezičnega šolstva na Koroškem. Pridružili so se jim še drugi, tako da je število demonstrantov naraslo nad 5.000 ljudi.

Kristina Baša in Šurina, dve mladi članici "Jadrana" v Melbournu, sta ob priložnosti proslave dne Otona Župančiča, 15. februarja letos, recitirali njegove pesmi zbranimu članstvu pred pesnikovim spomenikom.

Ob času letošnjega pustnega sprevoda v Trstu, so tržaški Slovenci na šaljiv način opozorili na težave, v katerih se nahaja Stalno slovensko gledališče v Trstu radi tega ker mu je zmanjkalo denarnih sredstev.

Spomenik gen. Maistru

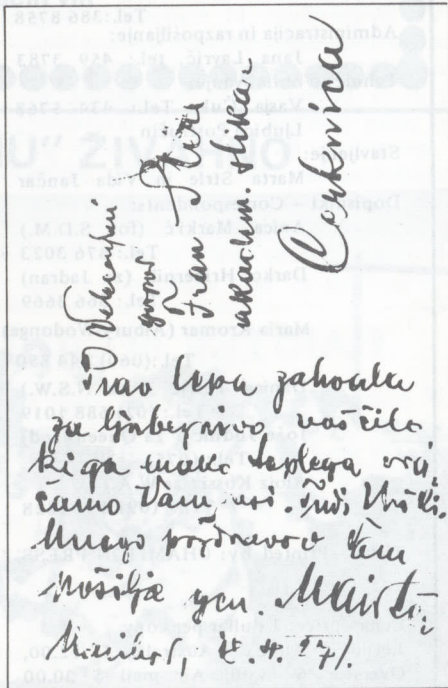
Rudolf MAISTER, pesnik in general je 1. novembra 1918, kot zaveden slovenski častnik razorožil Nemce in zasedel Maribor ter tako rešil Spodnjo Štajersko do jezikovne meje za nas. Navzlic vsem govoričenjem na razmejitvenih konferencah, v katerih je videl nevarnost za našo usodo je hotel

s svojo vojsko zasedati tudi Celovec in Koroško, a so mu to preprečili. General Maister je primer redkega Slovenca, ki je znal v trenutkih, odločilnih za naš narod in našo bodočnost, biti mož dejanj brez ozira na levo in desno

Zveza prostovoljcev—borcev za severno mejo 1918/19 v Mariboru je že v začetku aprila 1986 objavila poziv in prošnjo vsem domoljubom, da bi zbrali sredstva za postavitev spomenika generalu Maistru v mestu Mariboru.

Zato je bil pri Zvezi v Mariboru osnovan poseben sklad v ta namen, kamor se je do letošnjega januarja nateklo do sedem milijonov dinarjev, med njimi tudi prispevki Slovencev ki živijo drugod po svetu.

Rokopis in originalni podpis gen. Maistra na razglednici, ki jo je poslal akad. slikarju Franu Sterletu. Dragocen original hranimo v uredništvu Vestnika.

(Dalje na strani 5)

RAZDELITEV PODPOR – SLOVENCEM 3000

Minister Peter Spyker je objavil, da bodo etnične organizacije prejele preko 600.000 dolarjev denarne podpore, ki jo kot običajno vsako leto nakaže Victorian Ethnic Affairs Commission.

Od prejetih 539 prošenj za podporo jih je bilo odobrenih 257.

Od slovenskih organizacij so dobile odobrene prošnje sledeče:

Svet slovenskih organizacij Viktorije 2.000 dolarjev
Slovenski Socijalni klub Jadran: 1.000 dolarjev

Zanimivo pa je tudi videti kdo in koliko so dobile organizacije naseljenecv iz ostalih republik Jugoslavije:

Australian Yugoslav Welfare Society: 20.000 dolarjev za plačevanje uradnika za informacije in tajnika, ki bo zbiral informacije o jugoslovanskih delavcih in njih družinah. Prav tako naj bi ta denar bil tudi uporabljen za izdajanje dvomesečnika in za organiziranje odbora prostovoljnih sodelavcev.

Australian Yugoslav Welfare Society: dodatnih 8.000 dolarjev za administrativne stroške, najemino prostorov in opreme v svrhu potreb in razvoja ter informacij jugoslovanske skupnosti.

Croatian Women's Catholic Welfare Association – Western Suburbs: 1.000 dolarjev za nabavo opreme za vzpostavitev svojega centra.

Croatian Women's Group: 1.000 dolarjev za organizacijske potrebe.

Free Serbian Community Women's Group: 1.000 dolarjev za opremo in pohištvo centra, ki bi skrbel za olajšanje življenja ostarelih.

Macedonian Cultural Youth Group of Geelong: 1.500 dolarjev

Macedonian Orthodox Church St. Dimitrija: 1.500 dolarjev.

Macedonian Orthodox Community of Melbourne and Victoria: 1.000 dolarjev.

Macedonian Pensioner Association for the Western Region: 1.000 dolarjev.

Macedonian Senior Citizens Group Thomastown, Lalor – Epping: 1.000.

Macedonian Youth Association of Victoria: 750 dolarjev.

Njegos Yugoslav Cultural Association: 1.000 dolarjev.

Serbian Community of Victoria: 3.000 dolarjev za nabavo opreme in organizacijske stroške.

Serbian Cultural Festival Vukovi dani: 4.000 za organizacijo festivala.

Serbian Parish Youth Club Branko Radičević 750.00.

Serbian Welfare Association of Victoria: 1.000 dolarjev za klub ostarelih.

Vuk Karadzic: 1.000 dolarjev

Yugoslav Australian Cultural Social Centre Geelong: 2.000 za organizacijske stroške.

Yugoslav Australian Workers Centre: 3.000 dolarjev za organizacijske stroške.

Se bolj zanimivo pa je če pogledamo kako bodo podpore razdeljene po narodnostih, katerim se zgoraj navedene organizacije pripisujejo:

Yugoslav \$ 34.000

Serbian \$ 10.750

Macedonian \$ 6.750

Slovenian \$ 3.000

Croatian \$ 2.400

NEODVISNO GLASILO
SLOVENCEV V AVSTRALIJI

P.O.Box 56, Rosanna, Vic., 3084,
Tel.: 459 8860

Lastnik - Publisher
SLOVENIAN ASSOCIATION
MELBOURNE

P.O. Box 185, Eltham, Vic, 3095
Tel.: 437 1226

Predsednik: P.Mandelj; tajnik: W. Remšnik

Odgovorni urednik - Editor
MARIJAN PERŠIČ

Sub-editor for English Section
Irena Birska-Skofic

Tel.: 386 8758

Administracija in razpošiljanje:

Jana Lavrič, tel.: 459 3783

Tehnično oblikovanje:

Vasja Cuk, Tel.: 434 5768
Ljubica Postružin

Stavljene:

Marta Strle in Vida Jančar

Dopisniki - Correspondents:

Anica Markič (for S.D.M.)
Tel.: 876 3023

Darko Hribnik (za Jadran)
Tel.: 366 3669

Maria Kromar (Albury-Wodonga)

Tel.: (060) 244 850

Danica Petrič (za N.S.W.)

Tel.: (02) 688 1019

Jože Judnič (za Queensland)

Tel.: (075) 50 2225

Alojz Kossi (za W.A.)

Tel.: (09) 459 1828

Tiska - Printed by: CHAMPION PRESS

Cena - price: 1 dollar per copy

Letno - Annual: Australia \$ 12.00,

Overseas \$ 18.00, Air mail \$ 30.00

Rokopisov ne vračamo

Za podpisane članke odgovarja pisec

SBS - ZAGOTOVITI NEODVISNOST

Minister za Etnične zadeve Viktorije g. Peter Spyker, ki se je lani avgusta odločno zoperstavil spojitvi SBS in ABC je pred kratkim pozval federalno vlado v Canberri naj zagotovi neodvisnost SBS tudi v okviru ABC, ko bo do spojitve prišlo.

Dejal je, da bi z zakonom moralo biti zagotovljeno

- da bo SBS zadržal svojo avtonomijo in neodvisnost v obdelovanju multikulturne tematike,

- da bo SBS imel popolnoma svoje programe novic in javnih zadev,

- proporcija programov v tujih jezikih bi morala ostati ista v prvem letu, a pozneje bi se morala še povečati,

- vzpostaviti bi se moral poseben sistem, ki bi zagotavljal, da se uprava ABC ne bi vmešavala v programsko politiko SBS in da se ne bi zmanjšal nivo dosedanjih oddaj ter možnosti informacij za etnične skupnosti.

MALO DENARJA - MALO MUZIKE

Mnogi naši naročniki so, ali pa še bodo v kratkem prejeli račune za plačanje naročnine za Vestnik.

Lahko pa se bo tudi zgodilo, da bo prejel račun kdo, ki je medtem že plačal naročnino. V takem primeru, prosimo, da nas o tem obvestite, da popravimo, morebitno napako v našem knjigovodstvu.

Naše administrativne možnosti so precej omejene ker je vse delo pri Vestniku neplačano. Zato se moramo zanesti le na dobro voljo in zavest odgovornosti sodelavcev. Če upoštevamo še stroške za poštnino in tiskovine, potem je razumljivo, da s pošiljanjem računov in opominov raje malo zamudimo, še posebno ker pričakujemo, da bodo mnogi naročniki poravnali svoje račune brez posebnega opomina.

Z novo razdelitvijo dela v upravljanju Vestnika - odgovornost za to je prevzela sedaj ga. Jana Lavrič - pa bo gotovo tudi v tem pogledu nastopilo izboljšanje.

Pisma, ki jih v vedno večjem številu dobivamo na uredništvo so zelo vzpodbudna in kažejo, da se lepo število rojakov v Avstraliji zaveda vrednosti Vestnika in jim naročnina ne dela nobenih preglav.

Če imate novico ali sporočilo, pa tudi fotografijo, ki bi jo želeli objaviti v Vestniku (Ne pozabite, da gre Vestnik po celi Avstraliji pa tudi drugod po svetu) Vam to sedaj ni težko storiti. Samo pokličite po telefonu naše dopisnike, ki so navedeni zgoraj in oni bodo radi ugodili vaši želji. Vsa obvestila, z izjemo trgovskih reklam, so brezplačna.

Naš stavski stroj je dobil novo operatorko. Go. Marto Sterle, ki je odšla na daljše počitnice v Slovenijo je na našo srečo nadomestila ga. Vida Jančar, roj. Kodre. Vida je bila rojena v Geelongu a je večino mladih let prebila v Novi Gorici, zato ji tudi slovenščina zelo gladko teče. Navzlic dolgim delovnim uram in dvem malčkom si vedno najde čas, da ga žrtvuje za Vestnik. Taka zavest je, kar naš mali slovenski narod drži pri življenju.

DVA JEZIKA ? EN TOLMAČ?

Department of Social Services v Melbourne sedaj razpolaga tudi s tolmači za srbski, hrvaški in makedonski jezik. Toda na razpolago so samo v petkih. V ostalih dneh pa se tam lahko sporazumevate tudi v italijanščini (ob četrtkih), grščini, v turškem in vietnamskem jeziku.

Upajmo, da imajo v tem Departmentu vsaj toliko spoznajo na področju jezikov iz Jugoslavije, da niso za srbski in hrvaški jezik postavili dva posebna tolmača. Najbrž ne bi bilo preveč težko najti človeka, ki razume oba jezika, pa naj bo eden izgovarjan v latinici, drugi pa v cirilici.

"O, DA NAM JE PRITI DO SVOJE PODOBE,

I MENI I TEBI NAROD MOJ!" EBI NAROD MOJ!"
Oton Zupančič

Tako je nekoč zapisal naš veliki poet. Želja, ki jo je tako lepo izrazil pa se nam še vedno ni izpolnila, čeprav so bili narejeni v tej smeri že tudi veliki koraki.

Podoba Slovenije je še vedno zamegljena, še vedno nejasna in zasenčena z drugimi. Kot poedinci, kot ljudje, pripadniki civiliziranih skupnosti smo se Slovenci povsod uspeli postaviti na dostojno raven. Priznana je naša delavnost, naša pridnost je upoštevana, naša poštenost cenjena. Znamo se hitro vživeti v nove razmere in se brez posebnih težav naučimo občeovati v tujih jezikih. Kot poedinci smo si mnogo bolj znali pridobiti svojo podobo, kot smo si jo uspeli zagotoviti kot celota, kot narod. Kot takim nam manjka podoba, manjka svoja močna identiteta ali po domače povedano, naša spoznavnost.

Kaj je vzrok temu? Morda prav to, da se kot poedinci znamo znajti in se vključiti v močnejše struje. S tem pa polagoma in neopazno zapravljamo svojo lastno narodno identiteto.

Vse od časov Karantanije dalje je bilo nekako tako. Slovenci so se vedno znali vkloniti tujcem. Ne toliko tujim mečem, kot sladkobnim besedam tujcev. Z novimi idejami, ki so jih prinesli z na videz prijateljsko namero, so nas istočasno znali podeliti ter vnesti med nas neslogo in razdor.

Tako smo skozi stoletja zapravljali svojo identiteto. Iz Slovencev - Karantanov so nas preimenovali v Korošce, Štajerce, Kranjce in Primorce. In še dalje so nas drobili, na še manjše kose. Tako, da nas Slovencev danes ne bi bilo več ako nas kot najmočnejša vez ne bi povezoval naš jezik in ako se pred kakimi 500 leti ne bi rodil mož, ki je temu jeziku dal tiskano obliko - Primož Trubar. On je zastavil plug v ledino, katero so potem drugi počasi obdelovali, dokler ni potem. Prešeren s svojim mojstrskim oblikovanjem naše materinščine zasejal seme narodne samozavesti in prva stremljena po svoji identiteti.

Prišlo je leto 1848 in z njim pomlad narodov ter prvi pozivi slovenske mladine za združitev vseh slovenskih krajev v eno upravno enoto: Zedinjeno Slovenijo. Habsburški absolutizem je kmalu zadušil ta stremljenja a zatrl jih ni. Prva svetovna vojna nam je prinesla svobodo in skupno državo Srbov, Hrvatov in Slovencev. A kaj kmalu so nam vzeli še tisto malo mednarodne identitete, ki smo jo vsaj par let uživali v imenu države, katerega so zamenjali z novim: Jugoslavija.

Po drugi svetovni vojni smo storili korak naprej. Res je večina slovenskega ozemlja pripadla v slovensko republiko, toda identiteta Slovenije na zunaj, na mednarodnem pozorišču je ostala skoraj nezaznavna vse do danes. Saj nas večina ne pozna pod drugim imenom kot Jugoslovan, čeprav ni istotako pri drugih narodnostih Jugoslavije, katere še vedno poznajo tudi kot Srbe, Hrvate in Makedonce.

Vzroki za to so različni in deloma tudi razumljivi. Slovenci smo zopet postavljene v skupnost z številnejšimi in bolj vitalnimi narodi, ki se s svojo hrupnostjo znajo preriniti na čelo in nas potisnejo v ozadje, kadar jim je to po volji.

Krivica pa je v precejšnji meri tudi na nas samih. Ne znamo se dovolj odločno postaviti na svoje noge in se osloniti na svoje moči. Ne znamo se dovolj reklamirati.

Uspehi, ki jih Slovenci dosežejo v mednarodni areni, pa naj bo to v športu, kulturi ali gospodarstvu niso zabeleženi v zunanem svetu kot slovenski uspehi, nego kot jugoslovanski. Dejstvo je, da premalo poudarjamo ime slovenski, da se premalo znamo ali hočemo takoidentificirati. Zategadelj bi v tej smeri Slovenci povsod, doma, v zamejstvu in po svetu morali nove bolj agresivne korake. Z visualnimi srečstvi, z znaki in simboli bi morali ob vsaki priliki obeležiti vse naše delo, vse naše podvige in uspehe.

Simbol ki bi predstavljal vse Slovence in bil tudi sprejemljiv za vse Slovence, tako v republici Sloveniji, na avstrijskem Koroškem, po Italiji in drugod po svetu bi morali izdelati čimprej in ga tudi izpostavljati ob vsaki priliki. Moral bi biti viden na vseh slovenskih izdelkih, ob vsaki slovenski funkciji, pri vsakem slovenskem udejstovanju.

Lipov list, ki so ga pred par leti v Sloveniji izdelali za turistično reklamiranje bi bil dobra podlaga za nadaljni razvoj v tej smeri in bi ga lahko prevzeli Slovenci kjerkoli smo.

Zadnji čas je, da uberemo čvrsto skupno pot, da najdemo skupne simbole, ki naj bi družili nas vse, četudi imamo različne nazore in vrednostne sestave, ki naj bi nas identificirali povsod kot Slovence, kot pripadnike naroda srednje-evropske kulture, miroljubnega in delavnega naroda, katerega zibelka je v slikoviti deželi na sončni strani Alp.

VELIKO KUCHARJEV - SLAB MOČNIK

Vlada laburistične stranke Bob-a Hawke je pred dnevi obhajala štiri leta odkar je na krmilu. V tem času pa so se v ministertvu za Imigracijo in Etnične zadeve zamenjali kar trije ministri.

Najprej je bil na ta resor postavljen Stewart West, pripadnik levega krila laburistične stranke. Ob prvi preureditvi Hawk-ove vlade ga je zamenjal Cris Hurford, ki pripada takozvanemu desnemu gledanju laburistov. V nedavni zamenjavi ministerskih stolčkov pa je Hurfordovo mesto zasedel Mick Young, iz skupine "center-left".

Položaj ministra za Imigracijo in Etnične zadeve je ali zelo zahteven ali pa ga nasprotno smatrajo za nepomembnega, kajti zvedeli smo, da si je Mick Young postavil pomočnika v osebi, ki je že itak minister za zadeve aboriginov, to je poznani Clyde Holding.

Cela odgovornost, ki jo je doslej opravljal Cris Hurford je sedaj razdeljena na takole:

Prime minister Bob Hawke bo v okviru svojega resora imel odgovornost za novo vzpostavljene Urad za Multikulturne zadeve, ki je nadomestek za pred nekaj meseci razpuščeni Institute za Multikulturne zadeve.

Mick Young, ki je formalni minister

za Imigracijo in Etnične zadeve bo istočasno pomočnik Prime ministru v multikulturnih zadevah. (G. Young je istočasno tudi federalni predsednik laburistične stranke in vodja spodnje zbornice v federalnem parlamentu.)

Clyde Holding je Pomočnik ministru za Imigracijo in Etnične zadeve in bo kot tak reševal večino problemov v zvezi z vseljevanjem in državljanstvom.

Cris Hurford pa bo še vedno imel dolžnost odgovarjati na vprašanja članov parlamenta v zvezi z imigracijo, kadar bo Mick Young odsoten.

Poleg vsega tega pa obstoji v federalnem parlamentu še odbor za imigracijske in etnične zadeve, katerega vodi poslanec grškega rodu dr. Andrew Theophanous. Ta odbor pa naj bi usmerjal celotno imigracijsko politiko.

REŠITEV KRIŽANKE Štev. 20

Vodoravno: 1 slana, 6 slak, 7 oltar, 9 Zadvor, 12 Coolum, 15 mitra, 16 nprav, 17 Noosa.

Navpično: 2 lola, 3 mrz, 4 slava, 5 skira, 8 razum, 10 ocean, 11 bogat, 13 milo, 14 eros.

Predstavljamo slovensko slikarsko in pleskarsko podjetje

SUNSHINE PAINTING SERVICE PTY. LTD.

62-64 MONASH STREET, SUNSHINE, 3020
Tel. 311 1040, 312 1533

Lastnik: JIM KOROŠEC, Priv. 336 7171

Svoji k svojim !

DRUŠTVENO ŽIVLJENJE

Anica Markič

VELIKO ŠTEVILO MASK PRI SDM

Pust je del prastare evropske kulturne dediščine. Tudi Slovenci v Melbourne smo letos po naši stari domači navadi praznovali ta "karneval", kot že vrsto let. Slovensko društvo Melbourne je priredilo Pustno zabavo in to v soboto 21. februarja. Udeležba je bila zadovoljiva, nadvse pohvale vredna še udeležba številnih pustnih šem. Obiskali so nas Miss Piggy, Hare Krishna, musliman, indijanci in veliko drugih takoimenovanih "gostov". Tudi naši mlajši fantje so dokazali, da jih ni sram, ter če bi narava zahtevala obratno, bi bili zelo "fletna dekleta". Vsem, ki ste se potrudili in se našemili prav lepa hvala za sodelovanje, saj ste tako najbolj pripomogli k enkratnemu vzdušju tega večera.

Nagrade so dobili: 1. indijanski par - Iva in Peter Mandelj, 2. natararica - Monika Sosič, 3. musliman - Jože Brgoč. Naloga komisije, ki so jo ta večer sestavljali in izvršili gospodje Jože Antončič, Jože Frank iz Venezuele in Ludvik Rob, podpredsednik društva Mura, ni bila lahka. Kakšna škoda, da ni bilo več nagrajencev, saj je bilo lepo število zelo izvirnih mask.

Prisotni na pustni zabavi so bili gostje od tu in tam na obisku pri svojcih v Avstraliji. Ti so bili javno pozdravljeni in pred-

stavljeni prisotnim v dvorani. To nalogo je opravil seveda "chief", predsednik, gospod, Peter Mandelj.

Med gosti je bila tudi Majda Šilar iz Slovenije - na obisku pri svoji teti Berti Maslo. Zelo je bila presenečena ko je bila poklicana na oder.

Draga Gelt

SLOVENSKA ŠOLA SDM

Ob koncu šolskega leta je slovenska Šola SDM pripravila kratek program za naše upokojence.

V dvorani smo se zbrali za Miklavževanje, koncert pa je bil božični, z deklamacijami in petjem božičnih pesmi.

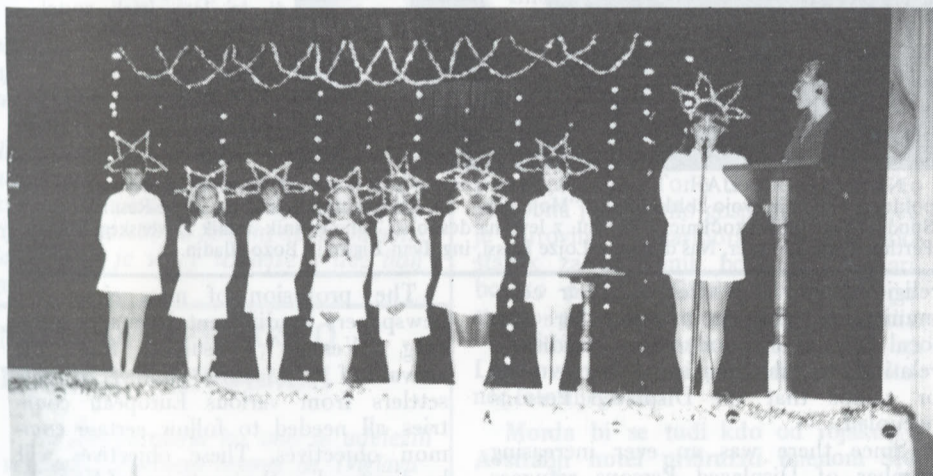
Hvala lepa gospem Mici Hartman, Mileni Brgoč, Anici Smrdel in Anki Brgoč ter Dragici Gomizel za pomoč pri okraševanju odra in božičnega drevesca. Zamislila sem si zimsko sceno s kapniki in snežinkami - otroci so v belih oblekah in s srebrnimi okraski na

glavah čudovito dopolnili božično razpoloženje.

Hvala vam otroci - spet ste se dobro potrudili.

Tudi ob koncu lanskega šolskega leta smo vse tri: Marija Penca, Magda Pišotek in jaz bili obdarjeni z zahvalnimi karticami in darilci - iskrena hvala, starši in otroci.

Letos smo začeli šolo v februarju in bolj malo otrok imamo, a kljub temu veliko navdušenja in načrtov. Otroci - še vedno vas pričakujemo v šoli.

ZA BOŽIČ. Od leve na desno: Barbara Smrdel, Tanja Marsič, Tina Barat, Maree Pišotek, Samantha Penca, Natasha Pišotek, Jana Brgoč, Simon Penca, Frances Gelt, Veronika Smrdel, Margaret Kastelic in Lidija Markič. (Photo Stan Penca)

Darinka Mikuletič

PUSTOVANJE PRI "SNEŽNIKU"

Kje so že tisti časi, ko smo mladi polni življenja praznovali pustni čas. Dolgo je že od takrat, ko smo na pustni torek že popoldne hodili namaškarani od enega do drugega konca vasi in s harmoniko končali v vaški gostilni, kjer smo se zabavali do ranih jutranjih ur.

Danès si tega ne moremo privoščiti. Avstralija ne pozna naših običajev pustoovanja in tudi mi sami nismo več navdušeni za to. Smo pa Slovenci pri društvu "Snežnik" v Albury letos praznovali pustni običaj.

Priredili smo maškaradni ples. Udeležba je bila velika, saj je bila dvorana zasedena do zadnjega kotička. Maškare - bilo jih je lepo število, so pričarale pravo pustno vzdušje, da smeha ni bilo kraja.

Podeljene so bile nagrade za najboljše maske. Prvo nagrado za posameznika je dobil naš blagajnik Steve Tinta.

Brigite, ki je bila oblečena v coprnico in Marija v najmanj šestdeset let staromodnem kostimu sta se spomnile sredi večera, da je treba dojenčku premenjat pleničko. To napraviti pri 60 kg težkemu dojenčku ni lahko opravilo, saj mi je Marija zaupala, da je bila v strahu, kaj bo našla v plenički. Za posipanje in za boljše udobnost dojenčka sta negovalki porabili najmanj pol kilograma "corn-flour"-ja. Gostje so s smehom in ploskanjem spremljali zanimivo opravilo. Ves prizor se je odigral na sredini dvorane.

Vsi smo se odlično zabavali prav do ranega jutra.

DRUŠTVENE PRIREDITVE

SLOVENSKO DRUŠTVO MELBOURNE

20. aprila Velikonočni piknik s plesom

3. maja Materinski dan (popoldne ob 3h)

13. junija Letni ples S.D.M.

11. julija Večer slovenske šole s plesom

S.P.S.C. JADRAN

20. aprila Velikonočni ponedeljek - piknik s plesom

9. maja Materinski dan

25. julija Pokušanje domačih vin

NA "JADRANU" ŽIVAHNO

Članstvo "Jadrana" zbrano napsju Otona Župančiča, ki krasi lepo urejeno zemljišče pred domom, ob letni proslavi tega našega pesnika in Mladinskem dnevu.

Balinarji društev "Istra" in "Jadran" na balinišču "Jadrana", ko so imeli prijateljsko tekmovanje na Mladinskem dnevu in proslavi Otona Žučančiča.

V nedeljo 22. februarja je mladina "Jadrana" organizirala prijeten izlet na obalo pri Lorne.

Igralska družina iz Merrylandsa je v nedeljo 8.marca uspešno gostovala s komedijo "Poslednji mož", pri rojakih v Wollongongu. Odrski mojster g.Dane Bekovec in režiser, g.Ivan Koželj sta si že kak teden dni poprej šla ogledat dvorano in oder v Figg Tree. Precej zaskrbljena sta se vrnila; "Ja, oder je zelo majhen", sta rekla, "stisniti se bo treba." In ko sem ta mini oderček videla na lastne oči, sem se res čudila, kako je oderskemu mojstru uspelo pričarati nanje naše ogromne kulise. Z odra nas je pozdravljala prijazna sobica in vse kar v igri potrebujemo, pa čeprav v tako mini obsegu.

Vsi Sydneyčani, ki smo bili v Figg Tree prvič smo bili prijetno presenečeni, kako prijetno so si tamkajšnji rojaki uredili svoje prostore.Njihova cerkva, ki stoji poleg dvorane, me je po domačnosti spominjala na majhne cerkvice po slovenskih vaseh. Ob pol štirih, ko je p.Valerijan maševal zanje, se je cerkev napolnila do zadnjega kotička.

Po maši smo se igralci hiteli oblačiti in pripravljati za našo predstavo. Ne sa-

mo, da je oder premajhen, tudi za odrom ni bilo kaj prida prostora za oblačenje. Pa smo vse zmogli z dobro voljo.

Vsi, ki so prišli k maši, so prišli tudi na našo predstavo in dvorana se je napolnila. Naleteli smo na hvaležno publiko. Pozorno so poslušali in razumeli sleherno šalo, ploskali in se smejali. Res užitek je bilo igrati tako dobremu sprejemu.

Po končani igri so nas gostoljubni gostitelji povabili na večerjo in po krajšem pogovoru s predsednikom slovenskega kluba Planica g. Ivanom Rudolf zvm, da je v Wollongongu približno 150 slovenskih družin. Sam o svoji funkciji predsednika potoži, da ga nihče noče zamenjati in da bi se že rad odpočil. Res, kako malo je še med nami idealistov, ki so pripravljeni delati za skupno, slovensko stvar.

V imenu igralske družine iz Merrylandsa se rojakom v Wollongongu iskreno zahvaljujem za prijazen sprejem in jim želim, da bi se še nadalje radi zbirali pod okriljem svojega kluba Planica.

DARITEV BODI TI ŽIVLJENJE CELO

V nedeljo 22. februarja smo imeli v slovenski cerkvi v Merrylandsu praznik - ponovitev nove maše mladega duhovnika, patra Toneta Gorjupa.

Pater Tone je pred kratkim prišel iz domovine kot pomoč Slovenskemu verskemu centru v Melbournu.

Istočasno smo imeli v svoji sredi na obisku tudi dekana in župnika v Zagorju ob Savi, g. Marka Burgar-ja. Novomašnika so v cerkvi sprejele štiri deklice, oblečene v narodne noše in mu izročile cvetje. V imenu naše slovenske skupnosti pa je oba pozdravil g. Jože Urbas.

In kakor se za slovesnost nove maše spodobi, je s kora zadonela ubrana pesem naših marljivih cerkvenih pevcev: "Novomašnik, bod' pozdravljen!"

Cerkev je bila lepo okrašena z belimi in rdečimi nageljčki, nad oltarjem pa je blestel napis: "Daritev bodi ti življenje celo!"

Po maši smo bili povabljeni v cerkveno

dvorano na kratek kulturni program in kosilo. Moški pevski zbor Slovenskega društva Sydney, pod vodstvom g. Jožeta Urbasa je zapel prav ubrano: "Jaz pa ta gvažek", "Fantje po polj gredo" in "Slovensko pesem".

Sledil jim je solo pevec g. Franci Rajk s pesmijo "Bog je ustvaril človeka". Po krajšem odmoru smo zagledali na odru nališpano gospo (Ivanko Pohlen) in njeno služkinjo Katrco (Jožico Modrijančič). V skeču sta nam prikazali kako Katrca, ki je z dežele, ne razume zahtevne mestne gospe.

Obe članici igralske družine iz Merrylandsa, gospo Pohlen in gdč. Jožico Modrijančič je treba pohvaliti, da sta skeč tako lepo pripravili in izvedli ter nas vse spravili v smeh.

Novomašniku, patru Tonetu želimo veliko uspehov pri delu za Slovence v Melbournu in upamo, da ga bomo še kdaj srečali v Merrylandsu.

Irena Birsa-Skofic

A SHORT HISTORY OF THE FOREIGN LANGUAGE PRESS IN AUSTRALIA

The foreign language press in Australia has had a rich and varied history beginning with the publication of the first non-English newspaper "Die Deutsche Post fuer die Australischen Kolonien" in Adelaide in 1848. This was followed by the appearance of numerous other German papers which were progressively discontinued and then re-issued. Newspapers in the Scandinavian, French and Italian languages also emerged.

The appearance of any kind of foreign language publication in Australia was closely connected with the arrival of new settlers. The existence of the newspapers was justified by the perceived need to provide information in the language of the immigrant's homeland in order for them to feel less alienated from the rest of the community. However economic difficulties and declining numbers of new settlers did not always guarantee that a foreign language newspaper was going to survive for a long period of time. The German language press was one such example. It was completely terminated by 1939.

It was only after the Second World War that the large scale immigration of non-English speaking people provided the impetus for a vast array of foreign language publications to flourish. The Southern Europeans namely the Italians and the Greeks consolidated their existing mass circulation papers which were mainly operated for profit. These news-

papers had already been established during the early years of the 20th century. The arrival of large numbers of new settlers from both these countries helped contribute to the founding of more mass circulation newspapers and magazines.

The German language press reappeared after a lapse of about 15 years, following the arrival of German settlers to the country after the Second World War. It is interesting to note that the re-establishment of the German language press no longer had anything to do with the previous generation of German settlers living in Australia. The press was now only concerned with catering for the needs of post-war immigrants from the German speaking countries.

The foreign language press belonging to the Displaced Persons group of settlers is of particular interest. "Vestnik" itself developed closely along these lines.

Beginning with the arrival of the first Displaced Persons refugees from the Baltic States, we see the beginnings of a different type of foreign language press compared with that of the German, Italian and Greek press. The former initially appeared as roneed bulletins. Two examples of this were the "Australijos Lietuvis" (The Australian Lithuanian) and the Polish "Nasze Wiadomosci". These types of publications were intended to inform the different nationalities about local social, cultural and

V nedeljo 15.februarja smo sprejeli v naše kroge, pa tudi če za malo časa, slovenskega igralca in pesnika Toneta Kuntnerja. Na letališču se nas je znašlo osem Slovencev in Slovenk. Še predno smo si segli v roke in se osebno spoznali smo že videli njegov nasmejan obraz, ki izraža človeka z globoko dušo in srcem na pravem mestu.

Seveda smo takoj praznovali njegov prihod kar v letališki točilnici.Na vprašanje kaj bi popil je takoj odgovoril: "Bom pa kar en whisky ruknil." Pogovor je bil takoj tukaj in pogovarjali smo se kot, da se poznamo že leta. Gospod Ivan Žigon ga je potem odpeljal na svoj dom, da se je osvežil in odpočil pred nastopom v Slovenskem klubu.

V dvorani je Toneta sprejelo okrog štirideset ljudi, kar je zelo lepo število za naš majhen kupček Slovencev v Perthu. Ni bilo dolgo in že je stopil na oder Tone. Uvodoma nas je pozdravil in nagovoril, nato je prišla "Moja hiša" in druge recitacije. Med nami je vladala tišina.

Po predvajanju, kot, da so se ljudje zbudili iz sanj, se je začelo navdušeno ploskanje. Bržkone so ljudje občutili, da jim je le ta duševna hrana potrebna, posebno, če se kaj takega sliši iz ust umetnika kot je Tone Kuntner.

Po večerji se je Tone kar pomešal med ljudi. V enem kotu se je zbralo nekaj pevcev in tudi tam Toneta ni manjkalo.

Ker je Tone imel na razpolago le malo časa, so si ga ljudje enostavno "razdelili". Prvo noč je prešpal pri Ivanu Žigonu, drugo pri Tonetu Resniku in tretjo pri Ivanu Bevku. Obenem so mu razkazali znamenitosti Perthu in tako je le prehitro minil čas do odhoda v Slovenijo.

Kot po navadi, smo tudi to leto imeli pustni ples in sicer v soboto 28. februarja. Obisk je bil razveseljiv, saj smo imeli kakih 70 ljudi in od teh kar 25 našemljenih. Kar je bil za nas pravi rekord.

NA FOTOGRAFIJAH. Zgoraj: G. Tone Kuntner je v prostorih Slovenskega kluba v Perthu poklonil v spomin svojo zbirko pesmi "Moja hiša". Sprejel jo je tajnik kluba g. Tone Resnik. Spodaj: V letališki točilnici v Perthu, z leve na desno so Tone Resnik, tajnik Slovenskega kluba v Perthu, Tone Kuntner, Naš dopisnik Lojze Kossi, ing. Ivan Žigon in Božo Hladin.

religious activities affecting their community. In addition to this, there was local news and comments on conditions relating to the particular settlements or camps that the Displaced Persons occupied.

Since there was an ever increasing number of Displaced Persons refugees arriving in Australia following the early post-war years, these 'local bulletins' began to change into mass-circulation papers.(1)

"From a proliferation of essentially local, roneed and later printed newspapers in the early stages of its history, the press of the former Displaced Persons was transformed into a national press with circulation extending to all the places of settlement throughout Australia." (2)

The profusion of mass circulation newspapers in different languages including "Vestnik", resulting from the arrival of a massive number of new settlers from various European countries all needed to follow certain common objectives. These objectives will be discussed in the next issue of Vestnik.

(1) I have adopted J. Zubryzki's definition of the 'mass-circulation paper', as it appears in his book "The Foreign Language Press in Australia"..... The mass circulation press consist of printed newspapers devoted to general information, primarily weeklies. Such papers have a substantial list of subscribers (usually not confined to one city or state) and an income from advertising. p 26.

(2) J. Zubryzki, 'The Foreign Language Press, p 29.

POPIS

V Vestniku smo že poročali, da so se slovenske organizacije, povezane v Svetu slovenskih organizacij v Viktoriji odzvale prošnji Slovenskega verskega centra, da nudijo svojo pomoč pri prizadevanju za Načelno odobrenje vzpostavitve Doma onemoglih. To Načelno odobrenje je Federalna vlada za sedaj odklonila.

Da se potrebe Slovencev v Viktoriji za tak dom čim bolj dokumentirajo so v prvi vrsti potrebne številke o tem koliko nas je, kdaj in do kakšne mere je vzpostavitev take institucije upravičena.

Zato je nujno, da čim več rojakov sodeluje pri zbirki teh podatkov. Posebne tiskovine so sedaj na razpolago pri vseh slovenskih društvih v Viktoriji in v verskem središču v Kew. V našem skupnem interesu je, da čim več ljudi izpolni te tiskovine. Vsi podatki pa bodo strogo zaupni.

POPIS

POPIS

kaj, kje, kdo?

Storklja je slovensko skupnost v Melbourne v preteklem mesecu obiskala kar dvakrat.

V soboto 21. februarja se je oglasila v Women's Hospitalu in pustila preko osem lbs težkega fantka pri Vesni, rojeni Erič. Mamica in novorojenček, za katerega so izbrali ime Štefan sta pri najboljšem zdravju, atek Filip pa pri celi zadevi (tudi ni preveč) trpel in se kot novopečeni očka odlično počuti.

Staršem, pa tudi babici in dedku, ki sta poznana dolgoletna podpornika slovenskega društvenega življenja v Melbourne, ge. Ani in g. Saši Eriču velja jo najiskrenejše čestitke.

V sredo 25. februarja pa je bil vesel dogodek v St. Andrew's Hospitalu v East Melbourne.

Ob Mariji Hervatin, rojeni Mandelj, je zajokala punčka, težka 7lbs 1 oz. Punčko bodo krstili na ime Michelle Marie.

Očka prvorojenke je Kevin, sin poznane para ge. Stane in g. Pepija Hervatin. Nova mamica pa je iz družine predsednika SDM Petra Mandelja in soproge Ive.

Vsem iskrene čestitke.

Dosedaj smo mislili, da je le alkohol nevaren za palce na nogi, ker povzroča putiko. Nedavni dogodek pa nas je prepričal, da tudi mleko lahko škoduje palcem. O tem nas je prepričala ga. Iva Mandelj, ko nam je razložila, kako ji je zaboj s kartoni mleka zdrsnil z rok in ji zdrobil kosti v palcu.

Posledice so bile: Takojšnja: dosedaj še nikoli dosežena višina note v njenem sopranu. Kasnejša: nogavica iz mavca in bergle.

Vse te posledice pa so izključno začasne značaja. Če pa ji je zaboj zdrsnil z rok ko je dobila veselo novico, da je postala stara mama, nam pa Iva ni hotela zaupati.

Stanko Pibernik, ki je pred leti sodeloval v odboru SDM kot tajnik, v poslednjih par letih pa je pomagal pri Vestniku, se je za stalno preselil v toplejše kraje.

Tako se je s soprogo Darinko pridružil Marjanu Lauku, Francu Hartmanu nu, Tonetu Zagorcu in mnogim drugim, ki so v zadnjih letih zapustili Viktorijo ter se naselili na Sončni obali Queenslanda, kjer je sonce toplejše a dež bolj gost.

NABIRKA ZA OTROŠKO KLINIKO V LJUBLJANI

Na 28. februarja ko smo se udeležili veselega "Pustnega rajanja na Triglavu" smo imeli lep večer. Isti večer smo žrebali oljnato sliko, katera bi morali biti izžrebana na Martinovanju lansko leto, pa ni bilo mogoče. Listke so izvlekli g.Božič, p.Cirilova mama in g. Leonora. Posebna hvala g. Božič in g. Leonori. Oljnato sliko je prejela g. Šajn in jo zato podarila Triglavskemu klubu za ponovno izžrebanje oziroma na licitacijo.

Obenem prilagam imena oseb, ki so darovali denar in sicer od decembra 1986 pa do 4.marca 1987.

Angela Torjan.....	30.00
Marija Podgornik.....	20.00
Pavel Podgornik.....	20.00
Ivanka Pohlen.....	100.00
Peter Mandelj.....	190.00
Mark Perši.....	30.00
M.S.Perši.....	30.00
Zorina Mavrič.....	30.00
Max Robar.....	4.00
Nepoznano ime.....	5.00
Eleonora White.....	478.61
Skupaj.....	997.61

Da veliko naše mladine obišče rodne kraje je znano in že ni nič kaj posebnega.

Robert Potočnik iz McLeoda pa se ni zadovoljil samo z obiskom Slovenije. Pretežni del preteklega leta je posvetil potovanju, ki ga je najprej vodilo križem krazem Evrope. Nato je prebil lep čas v Sloveniji potem pa se je podal nazaj v Avstralijo.

Pa ne naravnost. Kot navdušen smučar in žilave konstitucije, tako kot njegov "old man" Marjan, se je odločil za "nekoliko" daljšo pot.

Preko Palestine, kjer se je okopal v Mrtvem morju in si ogledal zgodovinske znamenitosti tudi na Sinajskem polotoku je prispel v Egipt. Tam so ga videle piramide ter zagonetna sfinga, ruševine starih palač in templjev pa tudi mošeje v Kairu. Od tam je šel v Pakistan ter nadaljeval pot preko Indije v Nepal. Tudi himalajske višave ga niso zaustavile. Peš jih je prečkal in se znašel v Tibetu. Od tam je potoval mimo riževih polj in zanimivih gorskih struktur južne Kitajske in se končno usmeril nazaj v Melbourne

Na celi poti je Robert posnel izredno lepe diapozitive katere prav rad pokaže svojim prijateljem. Toliko jih ima, da bi lahko izpolnil cel večer in si gledalci ne bi naveličali poslušati njegovih zanimivih razlaganj..

Zvesta in odlična sodelavka Vestnika ga. Marta Sterle je s soprogom odšla na daljše počitnice v Slovenijo.

Kljub temu, da bomo v uredništvu zelo pogrešali njene sposobnosti pri stavskem stroju ter njene odlične kvalifikacije kot so točnost, red in zavest dolžnosti, ji ostali sodelavci Vestnika želimo, kakor tudi soprogu Ludviku, veselo snidenje z mamo in sorodniki, prijetne počitnice in srečno vrnitev.želimo

SPOMENIK GEN. MAISTRU

Imena in zneske vseh darovalcev sproti objavlja mariborski Večer. Iz predloženih osnutkov spomenika so izbrali predlog akademske kiparke Vlaste Zorkove. Poverjena ji je bila tudi izdelava v izvorni velikosti 270 cm. Ko bo ta v mavcu izgotovljen, bodo spomenik prelili v plemenit bron. Tono bron ki bo za to potrebna je podarilo gospodarsko podjetje Surovina iz Maribora, kameniti podstavek za spomenik bo podarilo mariborsko podjetje Gradbeni Finalist, postavilo pa ga bo nanj podjetje Gradis.

Odkritje spomenika, ki bo stal na Leninovem trgu, je predvideno za konec letošnjega leta.

Morda bi se tudi kdo od rojakov v Avstraliji hotel pridružiti imenom Slovencev ki so že prispevali za ta spomenik. Saj Maister je naš pesnik in patriot, kate-rega zasluge priznavajo prav vse plasti slovenskega naroda, brez ozira na njih svetovno-nazorsko opredeljenost.

Prispevki se lahko nakažejo naravnost na Spomeniški sklad pri Zvezi prostovoljcev-borcev za severno mejo 1918/19 v Mariboru na žiro račun številka: 51800-678-95822 Združena Ljubljanska Banka, Kreditna Banka Maribor.

Če pa kdo želi pa lahko pošlje svoj prispevek tudi na Vestnik. Mi bomo potem celotno vsoto odposlali na pravi naslov, imena darovalcev pa bomo objavili v Vestniku.

478.61 dolarjev je bilo zbranih od prodaje in žrebanja na stojnicah v Cronulli.

Skupno je sedaj nabranega za Ehocardiograph otroške klinike v Ljubljani 8.302.47 dolarjev

Najlepša hvala in s spoštovanjem
Eleonora White

JOŽEF RAKUŠČEK

Ob zaključku priprave našega lista smo dobili obvestilo, da je v upokojsko družino SDM zopet posegla smrt.

V torek, 17. marca 1987 je po nekaj tednih zdravljenja v bolnišnici Western General Hospital v Footscrayu preminul 84-letni Jožef Rakušček.

Pokojnik je bil rojen 9. marca 1903 v vasi Drežnici pri Kobaridu. Za poklic si je izbral računovodstvo in je kot tak dolga leta bil uslužben kot bančni uradnik.

Kmalu po končani drugi svetovni vojni je odšel v svet in sicer, najprej v Južno Ameriko, kjer se je za nekaj let nastanil v Equadorju. Od tam pa je leta 1956 prišel v Avstralijo.

Svoj tukajšnji dom si je vzpostavil v Footscrayu in tam je tudi živel dokler

ni odšel na svoj poslednji obisk v bolnišnico, kjer je v miru zatisnil oči.

Pokojni Jožef Rakušček se je pridružil upokojski družini SDM že takoj po njeni ustanovitvi. Ves čas, posebno pred leti, ko mu starost še ni bila v hudo breme, je bil med upokojenci zelo delaven in tudi zelo priljubljen, še posebno radi svojega mirnega karakterja in tihega humorja.

Zato ga ne bo pogrešala samo njegova ožja družina - sinova Jože in Janko, hčerke Michelle in Maria, snahe Nerina in Angela, zet Rad ter vnuki - spominjala se ga bo še dolga leta tudi upokojska družina SDM.

Pokojnika smo spremili k večnemu počitku v petek 20. marca na pokopališče v Footscrayu.

FRANČIŠKA GRAMS

V soboto 21. februarja je v Austin Hospitalu v Heidelbergu preminula 81 letna Frančiška Grams. V Avstralijo je prispela leta 1960 iz kraja Olševek pri Kranju ter se pridružila hčerki Jožici Oder.

Pokojnica je dolga leta bila tudi zvesta članica upokojske družine SDM ter se redno udeleževala družabnih sestankov vsako prvo nedeljo v mesecu.

K večnemu počitku so jo položili na pokopališču v Keilorju, ob velikem spremstvu, v sredo 25. februarja.

Umrla nam je vsem znana Francka Grenc. Zelo me je pretresla grda novica. Prehitro se manjša naša upokojska družina.

Pesmica mi je privrela iz srca željo, da se poslovim od nje, ker nisem bila v bolnici zadnje dni - čakala sem, da bo prišla k zavesti - smrt jo je prej pobrala.

Francka zbogom, ljuba draga, - naša družina mala je ostala. "Oh koliko upokojenk že tu spi, v družbi zaman jih iščejo oči."

Sedaj še ti si nas zapustila, v vrtu miru si prostor dobila. Tu, kjer ni več bolečin, - tu nima izjeme bogatin.

Francka, v miru naj počiva ti telo, k Bogu pošlji dušo tja gor v nebo. Duša gotovo se je že spokorila, saj si vedno dobra bila.

Enaka cesta vsem zaznamovana, - poslednja, pa tiha žrna jama. Zbogom Francka v miru spi, mi vsi se snidemo nad zvezdami.

Marcela Bole

ZAHVALA

Vsem ki so nam ob težkih trenutkih ob izgubi naše mame in stare mame stali ob strani s tolažilnimi besedami, vsem ki so pokojnico počastili s cvetjem ter jo pospremili na njeni zadnji poti, vsem ki so se udeležili molitev za dušo rajnice na predvečer pogreba ter ge. Marceli Bole za njene poslovilne stihe, ki jih je prečitata ob odprtem grobu, prav iz srca: Najlepša hvala!

Jožica Oder z družino,
Milena Barat z družino,
Zvonka Juričič z družino.

ZAHVALA

Naprošeni smo bili za sledečo objavo:

Družini Maslo se zahvaljujem za prisrčen sprejem in enkratna doživetja, ki sem jih bila deležna ob obisku Avstralije.

nečakinja Majda Šilar iz Ljubljane

Jože Judnič

ROJSTNA HIŠA

Pred leti, ko zvalila me v svet, bela je cesta, bila si v cvetju, kot mlada nevesta. Nagelj utrgal sem si ob slovesu. V njem skrival sem, grenke solze, v očesu.

Odšel sem daleč v velika mesta. A vendar ostala ti si mi zvesta, V prsih me žgala je bolečina. Kje zdaj je mati? Kje tvoja toplina?

Nazaj sem želel, v mladostni moj raj. A nisem našel poti nazaj. Molil sem, naj usoda grenka me usliši. A vendar vrnila me ni, rojstni hiši.

Ko zadnjič zazvonil mi zvon bo v tujini. Pri tebi bodo moji spomini. Prenehal takrat, te bom ljubiti. Za vedno se moral bom posloviti. Zbogom rojstna domačija!

ŠPORTNI DAN MLADINE SDM lanskega novembra. Vaški trg na Slovenskem kulturnem in razvedrilnem središču v Elthamu je prizorišče "borbe" med dekletki in fantini Kdo je zmagal ni važno. Važno je, da so imeli prijeten dan. (Foto D.Gelt)

RUŠILNI PLAZ V ZAGORJU

V Zagorju ob Savi se je v sredo 18. februarja sprožil z gore ogromen plaz jalovine in zemlje ter porušil pet stanovanjskih hiš že prvi dan.

Prišel je takoj ogrožati še druge objekte, med njimi proizvodne obrate ter cesto med Zagorjem in Trbovljem. Na srečo življenjskih žrtev ni bilo.

Računajo, da se je utrgalo več kot milijon kubičnih metrov materiala. Sreča je bila v tem, da je plaz le počasi drsel in je tako uspelo rešiti življenja in izprazniti ogrožena poslopja.

Rušilna moč plazu je stanovanjske hiše in moderen obrat šivalnice Lisca spremenila v kup zdrobljenega betona in zvitih žic. (Foto Dnevnik)

Prebivalci Zagorja so ob tej priliki pokazali veliko solidarnost in se vključili v reševalno delo organizacij, ki so priskočile na pomoč ogroženim.

Do 23. februarja je plaz porušil še štiri stanovanjske hiše ter poslopje tovarne Lisca. Kljub prizadevanju strokovnjakov, da bi plaz zaustavili se je le ta širil in celo menjal smeri.

Nastalo škodo so ocenili nad 7 milijard dinarjev, enaidvajset družin pa je ostalo brez strehe.

Hitrost plazu se je le počasi umirjala in na 26. februarja je dosegla le še 5 cm na uro.

Tovarna Lisca pa je kmalu zopet začela obratovati, čeprav so njeni objekti bili žrtev plazu. Pravočasno so namreč stroje prenesli v prostore predvojnega Sokolskega doma in tako so delavke že v par dneh zopet pričele s šivanjem, čeprav v neugodnih razmerah.

Pomoč brezdomcem prihaja iz cele Slovenije in tudi iz drugih republik. Do 25. februarja se je na računu zagorskega Redčega križa nabral že en milijon in tristo tisoč dinarjev.

TRAGIČNA NESREČA V ŽELEZARNI

Slap staljenega jekla se je vtil na delavce v Železarni Štore pri Celju. Ob koncu nočne izmene v soboto 28. feb. je od obločne peči peljal žerjav polno posodo (okoli 50 ton) staljenega jekla proti napravi za neprekinjeno vlivanje. Posoda taline s temperaturo okoli 1700 stopinj Celzija se je nagnila in iz nje se je vilo tekoče raztaljeno žareče jeklo.

"Nad glavo se močno zasvetilo. Isti hip sva pričela goreti. Odskočila sva in tovariši so naju polili z vodo" — sta dejala delavca, ki sta ušla smrti in se sedaj zdravita v celjski bolnišnici. To sta Emil JANČIČ 44 iz Št. Vida pri Planini in Anton JESENKO 24, iz Spodnje Koprivnice pri Podplatu. Takoj pa so umrli Jože Zelič, 49, iz Vodruža pri Šentjurju, Ivan Hrovat, 30, iz Pečovnika pri Celju, Štefan Fajs, 37, iz Cerovca pod Bočem, Darko Peček,

22, iz Osenice pri Celju in Stanislav Fizant, 39, iz Podlešja pri Šentjurju.

Vzroke nesreče so pričeli takoj raziskovati in kaže, da je bila po sredi nemarnost. Osumljen je vodja TOZD-a, ki ki naj bi že dalj časa dopuščal, da so za prevoz in vlivanje jekla z žerjavom uporabljali tudi posode, katerim so obok zvišali za četrto metra in zaradi tega niso bile varne. Delovodja pa je bil osumljen, da je dopuščal polnjenje posod do vrha in ni opravljal ustreznega nadzora. Topilcu očita, da je napolnil posodo do vrha, kar ni dopustljivo. Ponvičar pa ni obvestil delovodjo, da je bila ena izmed štirih varovalk, ki preprečujejo, da bi se posoda prevrnila, vrnila, in da ostale tri niso dosegle predpisane višine.

Poleg izgube življenj in hudih poškodb je bilo povzročeno tudi za okoli 200 milijonov dinarjev škode.

GORENJCI NISO VEDNO 'OHRNI'

Gorenjci niso takšni 'ohrneži' kakor jih proglašajo. Tako vsaj piše Ljubljanski Dnevnik. Primeri kažejo, da znajo biti ob gotovih prilikah tudi širokogrudni in humani.

V zadnjem času sta padla v oči dva taka primera, in sicer oba vezana na poznano turistično vas Preddvor.

Letošnja dobitnica Prešernove nagrade pedagoginja in pisateljica Berta Golob je svojo nagrado prepustila učencem šole v Preddvoru.

Kranjski učitelji in vaditelji smučanja pa so kot organizatorji vsakoletnega sejma rabljene smučarske opreme, vso opremo, ki je ostala neprodana podarili preddvorskemu vzgojnemu zavodu.

Na Jesenicah pa so s pomočjo občanov kupili za bolnišnico v zadnjem času kar tri naprave za zahtevne preiskave zdravstvenih problemov srca.

JOSIP VIDMAR IZSTOPIL

Na nedavnem občnem zboru Društva književnikov Slovenije so si izvolili svoj nov odbor. Dosedanji predsednik Tone Partljič je odstopil mestu novemu predsedniku Rudiju Šeligo, ki bo vodil svoj štirinajst članski odbor.

Senzacija na tem sestanku slovenskih pisateljev, pesnikov in publicistov je bila izstop iz članstva akademika, prof. Josipa Vidmarja. Josip Vidmar je bil ena najvplivnejših osebnosti v slovenski literaturi vsa leta po vojni. Med vojno pa je bil predsednik Osvobodilne Fronte.

Do odstopa je prišlo, ker je Vidmar zahteval naj Častno razsodišče uvede postopek proti Dimitriju Ruplu, ker ga je ta navedno žalil v svojem uvodniku k Kocbekovemu dnevniku. Častno razsodišče pa se je izreklo, da se ne smatra za merodajno v primeru osebnih žalitev in, da je to zadeva civilnih sodišč.

NEUMESTNA OBTOŽBA

Ljubljansko tvrdko Metalke so obtžili, da vodi neloyalno konkurenco.

Srbski izvršni svet se je v tej zadevi pritožil na Zvezni izvršni svet, češ da zvezni komite za energetiko in industrijo ni pravilno registriral sporazuma ljubljanske Metalke za izvajanje investicijskih del pri gradnji nekega instituta v Sovjetski zvezi.

Po mnenju slovenskih gospodarskih krogov ni Metalke storila nič napačnega. Srbsko podjetje Progres Metal je sicer predložilo ponudbo za neka dela v Sovjetski Zvezi in to po predpisih tudi prijavilo Združenju Gradbeništva Jugoslavije,

tako, da ne bi nobena druga jugoslovanska tvrdka predložila za to isto delo svoje ponudbe.

Lani decembra pa so iz Moskve sporočili Progresu, da njegova ponudba ni sprejeta radi previsokih cen in, da bodo ponudili projekt drugim tvrdkam po svetu.

Sele potem, ko je že Progres prejel sporočilo, da je njegova ponudba bila odbita in je bil iz Moskve razposlan nov razpis, je Metalke vložila svojo ponudbo. V Ljubljani menijo, da Srbski svet ni imel nikakega pravega povoda za pritožbo na Zvezni izvršni svet.

S TUJCI PA NIMAJO TEŽAV

Ko so slovenski železničarji sporočili v Beograd, da bodo uporabljali v stikih z železničarji v drugih jugoslovanskih republikah samo slovenščino so beograjske Večernje novosti alarmantno zapisale:

"Slovenski železničarji ne priznavajo več srbohrvaščino za uradni pogovorni jezik na jugoslovanskih železnicah." Tem besedam je sledila zaskrbljena pripoved kako bo to škodovalo varnosti prometa, ker železničarji drugih republik ne bodo razumeli slovenskih sporočil.

Kako je do te odločitve slovenskih železničarjev prišlo pa ta časopis seveda ne pove.

Kot uradni jezik srbohrvaščina na jugoslovanskih železnicah nikoli ni obstajala. Niti v centralistično urejeni kraljevinine. Sedaj pa se poskuša na nekak način uradna uporaba srbohrvaščine na železnicah uzakoniti, čeprav sporazum o združitvi železnic v skupnost jugoslovanskih železnic v členu 17 določa da sporazumevanje med posameznimi železničarskimi organi zavisi od sedeža posameznega ŽTO. Torej vsak uporablja svoj jezik.

Predstavniki ŽTO Beograd pa so se že pred leti pritoževali, da se ne morejo dobro sporazumevati s Prištino. Ideja uporabljanja srbohrvaščine se je potem počasi vtihotapljala v medsebojno delo,

dokler niso leta 1983 pričeli s postopkom spremembe pravilnika, ki ureja brzozjavno komunikacijo. Koncem leta 1983 je posebna komisija izdelala nov teks pravilnika, v katerem pa ni bilo besedice o uporabljanju enotnega jezika. Ko so na pravilniku opravili redakcijske korekture, je bilo skrivnostno vrinjeno v 11. člen, da se pri telegrafskem komuniciranju na jugoslovanskih železnicah uporablja uradno srbohrvaški jezik.

Železniško gospodarstvo Ljubljana, ko je to zvedelo, je obvestilo Ž.G. Jugoslavije, da je vrinjeni 11. člen protiustaven in kot tak ničen, in da bo Ljubljana še naprej v brzozjavnem sporočanju uporabljala slovenski jezik.

Ž Italijani in Avstrijci slovenski železničarji nimajo takih skrbi, kajti že davno je bil sklenjen z njimi sporazum, da morajo avstrijski in italijanski železničarji ki pripeljejo v Slovenijo, obvladati slovenski jezik. Isto seveda velja tudi za slovenski železničarje, ki vozijo v Italijo in Avstrijo.

V "Teleksu" z dne 5. marca, iz katerega smo gornje posneli, komentirajo, da je žalostno, da so na jugoslovanskih železnicah take jezikovne težave, in da če bo šlo tako dalje, bi bilo najbolje posnemati letalski promet in uporabljati angleščino za jezik sporazumevanja.

NASILJE NAD SVOJIM ŽIVLJENJEM

Nekateri strokovnjaki trdijo, da v Sloveniji vlada "suicidalna klima", oziroma, da je samomor eden od oblik obnašanja. To je po mnenju drugih neobhoden poseg v splošno kulturo splošne populacije.

Na psihiatričnem dispanzerju v Ljubljani so povedali, da se število poskusov in samomorov stopnjuje prav spomladi, v maju in juniju. Sicer so splošno znani kazalci pri samomorilcih neuspešnost, strah pred boleznijo in bolezen, raznovrstni pritiski, izolacija...

Velik vpliv imajo tudi vremenske razmere, predvsem določena strujanja vetrov.

MANJ ZANIMANJA ZA ZKS

Zveza komunistov Slovenije ima okrog 120.000 članov. Vendar njene vrste zapusti letno kakih dva tisoč. Toda večjo skrb kot to zbuja dejstvo, da je zanimanje za vstop v Zvezo komunistov padlo — še zlasti med mladimi.

Statistike kažejo, da število članstva od leta 1983 stalno upada. Leta 1984 za 0,5 odstotka, 1985 za 1,5 odstotka in 1986 do konca septembra za 1,1 odstotka.

Vzporedno s tem pa se zmanjšuje število na novo sprejetih članov in sicer od 2.487 v letu 1983 na 1858 leta 1984, na 1381 v letu 1985 in na 830 v preteklem letu.

Delavcev je med novosprejetimi relativno malo, med tistimi pa ki zapuščajo ZK pa največ.

Te številke je objavil Dnevnik na 19. februarja letos.

VEČ DENARJA V DOMOVINO

Domačini bodo v prihodnje lahko prinesli iz tujine v Jugoslavijo pri vsakem prihodu za 80.000 dinarjev blaga. Poleg tega pa bodo lahko prinesli s seboj tudi hišni računalnik do vrednosti 230.000 dinarjev.

Delavci na začasnem delu v tujini pa ob prihodu na začasno bivanje v domovino poleg navedenega enkrat na leto uvozijo tudi predmete v vrednost 250.000 dinarjev.

NOVI BANKOVCI

Če bo skupščina SFRJ sprejela predlog vlade bodo že sredi prihodnjega leta v obtoku bankovci po 10.000 dinarjev. Leto kasneje pa tudi po 20.000, oziroma po 50.000 dinarjev.

SPOMINI IZ STORŽKOVEGA DNEVNIKA

(14)

(nadaljevanje 6. dela)

In že smo stopili v leto 1982. Tomažek je dopolnil 5 let. Prvič ga peljem v šolo v temno modri uniformi. V rokah ima majhen "kuferček" s kosilom. Nič ni vesel. Pred šolo zajoka in se me drži za krilo. "Nočem v šolo, hočem ostati pri tebi," se joče ... Ko ga umirim in le spravim v razred, se vracam sama domov, s solzami v očeh. Zdaj Tomažek ni več samo moj. Prezgodaj mi ga jemljejo iz naročja in toplega domačega gnezda. V Sloveniji smo začeli hoditi v šolo, ko nam je bilo 6 ali 7 let. Tu pa gredo otroci v šolo s 5. letom. Saj so še premajhni, nezreli in predolgo od doma. Pouk se prične ob 9. uri zjutraj in konča ob treh popoldne. Marsikateri malček bi še rad za kosilo kako urico zaspal ... Tako sem razmišljala na poti domov in se počutila potroto. Komaj sem čakala popoldneva, da sem stekla ponj v šolo in bila presenečena, ko se je na dvorišču z vrstniki igral in mi vesel priteknel naproti. Potem nikoli več ni jokal kadar je moral v šolo. Sprizjanznil se je z njo. Ko pa je bil že večji, pa ga je včasih le bolela glava ali trebušček, da ni bilo treba kak dan v šolo. In vedno sem vedela kdaj bolezen samo igra. Navihanec mali! Dve leti in pol sem ga zjutraj vodila v šolo in hodila popoldan ponj. Dokler ni lepega dne rekel, da je že dovolj velik, da bo pazil pri hoji čez cesto in da hoče v šolo hoditi sam.

Ko je začel hoditi v šolo in ko je Jože odšel na delo, sem doma ostala sama. Postalo mi je dolgčas. Enostavno mi je začelo manjkati otroškega vika in krika. Tako sem se odločila, da bom začela otroke varovati. Dobila sem v varstvo sosedovo komaj 4-mesečno Dajanko in skoro tri leta starega Georgija. Njegovi starši, Grki po rodu so imeli trgovino v naši ulici in otrok je bil zelo zapuščen, še v plenica. Takoj sem se lotila dela, ga naučila hoditi na stranišče, kar ni bilo prav nič lahko. Fantek tudi ni nič govoril. In pozimi ga je mati pretirano oblačila, pulover na pulover.

Ponavadi sem ga takoj zjutraj, ko je prišel, primerno oblekla. Georgi me je klical "mama" in ponosna sem bila na to. Od Tomažka in mene se je tudi naučil prvih besed. Tako je prej znal slovensko kot grško. Zelo rad je vozil kolo —

majhen tricikel. "Pela, pela bike" je veselo klical. Imela sem ga rada. Enkrat ko so starši trgovino pleskali, pa so celo pozabili priti ponj in Georgi je spal skupaj s Tomažkom. Tako je postal zares naš. Včasih zvečer ni hotel domov s svojo mamo in sestrico.

Ko pa sem pestovala koamaj 4-mesečno Dajanko, sem si želela, da bi bila moja. Želela sem si svojega otroka, za družbo Tomažku ... Jože je v šali rekel, da je že prestar za dojenčke, a je tudi on rad pestoval Dajanko in se poigral z Georgijem. In često sta prišla na obisk še sosedova Sahar in Mohamed, libanonskih staršev, tako, da sem res imela kar mini otroški vrtec in ni mi bilo več dolgčas po Tomažku, ki je bil v šoli.

In začela sem spet pisati. Tokrat za novo glasilo Slovenskega društva "Avstralski Slovenec". Moj prvi prispevek za to glasilo je nosil naslov "Malčino dobro srce" in bi tudi vam rada povedala zgodbo o naši Malči.

Rada gledam TV "show" "It Could be you", ki je na sporedu vsak dan ob pol dveh na kanalu 10. Kako veselo sem bila presenečena, v četrtek, 3. junija 82. Ko sem na ekranu zagledala kar tri znane obraze: dobrosrčno Malči (Valerijo) Šuštar, Pavlo Gruden in Lojzeta Košorok. Malči je ta dan dobila častni naslov "Good neighbour". Za svoje plemenito delo, ki ga opravlja že dolgo vrsto let. V bolnišnicah obiskuje osamljene rojake, obiskuje ostarele na domu in hodi tudi v zapore, na obisk k zapornikom. Njeno delo ni od nikogar plačano: le malo ljudi ve, da ga opravlja. Malči je tako dobra in skromna. In zdaj je za svoje delo dobila priznanje v javnosti. Na oddaji je od tverdke Keith Lord prejela v dar hladilnik znamke Kelvinator.

Na oddaji je Malči pogumno odgovarjala na vprašanje Berry-ja Crofker-ja, ki show vodi, ter se prijazno smehljala. V ozadju pa sta jo ponosno in smeje gledala Pavla in Lojze, ki sta jo na show pripeljala ne da bi ona vedela za kaj gre.

Slovinci smo lahko ponosni na Malči! In upam, da bomo na televiziji še kdaj videli kakšnega rojaka, ki opravlja plemenito delo, kakor Malči. Bog vas živi, draga Malči in vedite, da smo ponosni na vas!

(se nadaljuje)

SLOVENIJA VAS PRIČAKUJE!

POSEBNI POLET ZA VAS: 10. junija 1987.
SYDNEY / MELBOURNE / LJUBLJANAin tudi zelo ekonomska prilika
za obisk lepe Slovenije.

Na razpologo so tudi posebni poleti do Zagreba:

2. julija 1987

16. julija 1987

5. julija 1987

30. julija 1987

Zaradi novih predpisov glede potnega lista vam priporočamo: obrnite se na nas čim prej, da vam lahko pomagamo pravočasno dobiti potni list in jugoslovansko vizo.

ERIC IVAN GREGORICH
DONVALE TRAVEL1042—1044 Doncaster Road,
EAST DONCASTER, Vic. 3109
Telefon: 842 5666 (vse ure)

Ne pozabite, da je že od leta 1952 ime GREGORICH dobro poznano in na uslugo vsem, ki se odpravljajo na potovanje! PRIDEMO TUDI NA DOM!

ROJAKI

ZA KUPOPRODAJO

NEPREMIČNIN

(zemljišč, stanovanjskih hiš,
trgovskih poslopij itd.)

se obrnite na poznano tvrdko

DOUGLAS KAY
REAL ESTATE

10B East Esplanade, St. Albans, 3021

kjer vam bo na uslugo

PETER KRICKIČ
Generalni ravnateljTelefon: 366 1322 in 366 1822;
po uradnih urah: 336 3303

JOŽE URBANČIČ

Telefon: 465 1786 (Bus.)
850 7226 (a.h.)

KAL-CABINETS

STROKOVNJAKI ZA:

kuhinjsko pohištvo — mizarsko opremo kopalnic, umivalnikov itd.—
vsakovrstne stenske omare in knjižne police.

SPECIALISTS FOR:

Kitchens — Vanity Units — Wardrobes — Book shelves

Če gradite novo ali pa obnavljate staro, obrnite se z zaupanjem na nas!
If you are building or renovating call on us with confidence!

15 COMMERCIAL DRIVE, THOMASTOWN, 3074

ROJAKI, KI ŽELITE PRISTNIH KRANJSKIH
ALI SLOVENSkih PLANINSKIH KLOBAS
IN DOMAČEGA PREKAJENEGA MESA' . . .

OBRNITE SE NA SLOVENSKO PODJETJE

JOHN HOJNIK SMALLGOODS

PTY. LTD.

209—215 St. George's Road, North Fitzroy, 3068

Tel. 481 1777

Postreženi boste v domačem jeziku